ബാധ്യതാ നിരാകരണപത്രം (Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.ടി ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

എം/എസ് കെമിനോവ ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡും മറ്റൊരാളും

v.

പഞ്ചാബ് സംസ്ഥാനവും മറ്റൊരാളും

(2021 ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 749)

2021 ഓഗസ്റ്റ് 4

[ജസ്റ്റിസ് നവിൻ സിൻഹ, ജസ്റ്റിസ് ആർ. സുഭാഷ് റെഡ്ഡി]

ക്രിമിനൽ നടപടി ചട്ടം, 1973: വകുപ്പ് 469 – കാലപരിധിയുടെ ആരംഭം – തെറ്റായ ബ്രാൻഡിംഗിനെക്കുറിച്ചുള്ള പരാതി – 10.02.2011 ന് ഡീലറിൽ നിന്ന് സാമ്പിളുകൾ എടുത്ത് 17.02.2011 ന് കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിലേക്ക് അയച്ചു, വിശകലന റിപ്പോർട്ട് 14.03.2011 ന് ലഭിച്ചു – അപ്പീൽവാദി-ഉൽപ്പാദകന് ഒരു കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസ് നൽകി – രണ്ടാമത്തെ സാമ്പിളിന്റെ പുനർവിശകലനത്തിനായി 15.04.2011 ന് അഭ്യർത്ഥിച്ചു – രണ്ടാമത്തെ സാമ്പിൾ 02.05.2011 ന് പരിശോധനയ്ക്ക് അയച്ചു, പുനർവിശകലന റിപ്പോർട്ട് 09.12.2011 ന് ലഭിച്ചു – 25.03.2014 ന് പരാതി ഫയൽ ചെയ്തു – കാലപരിധി പിന്നിട്ടുവെന്നതിനാൽ പരാതി തടയേണ്ടതാണോ – വിധിച്ചു : 14.03.2011-ന് ലബോറട്ടറിയിൽ നിന്ന് ലഭിച്ച വിശകലന റിപ്പോർട്ട് തന്നെ തെറ്റായ ബ്രാൻഡിംഗ് സൂചിപ്പിച്ചു – അങ്ങനെ വകുപ്പ് 469 ന്റെ അർത്ഥത്തിലുള്ള കാലപരിധി കാലയളവ് 14.03.2011 മുതൽ ആരംഭിച്ചു – പരാതി കാലപരിധി പിന്നിട്ടതിനാൽ തടയപ്പെടുന്നു – കാലപരിധി- കാലതാമസം/അലംഭാവം – കീടനാശിനി നിയമം, 1968 – 3(കെ)(ഐ),17, 18, 29, 33 വകുപ്പുകൾ

അപ്പീൽ അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് കോടതി

വിധിച്ചു: 1. കീടനാശിനി ഉൽപ്പന്നത്തിന്റെ ലേബലിൽ *ടൈസോഫോസ് 40% ഇ സി* എന്നു തെറ്റായി നൽകിയെന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അപ്പീൽവാദികളെ പ്രോസിക്യൂട്ട് ചെയ്യണമെന്ന് പരാതിയിൽ ആവശ്യപ്പെട്ടു. സാമ്പിൾ പരിശോധിച്ചപ്പോൾ, ലേബലിലെ 40% എന്ന പ്രഖ്യാപനത്തിന് വിരുദ്ധമായി 34.70% വരെ മാത്രം ആക്ടീവ് ഘടകങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതായാണ് കണ്ടെത്തിയത് എന്നതാണ് പരാതിയിലെ ആരോപണം. അതിനാൽ, ഇത് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 3(കെ)(I) പ്രകാരം വരുന്ന 'തെറ്റായ ബ്രാൻഡിംഗ്' കേസാണ്, കൂടാതെ അത്തരത്തിൽ തെറ്റായി ബ്രാൻഡ് ചെയ്ത ഇനം വിൽക്കുന്നത് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 29 പ്രകാരം ശിക്ഷാർഹമായതും 17, 18, 33 എന്നീ വകുപ്പുകളുടെ ലംഘനവുമാണ്. ആദ്യ തവണ ഈ കുറ്റകൃത്യം ചെയ്യുന്നയാൾക്ക് രണ്ട് വർഷം വരെ തടവോ പതിനായിരം രൂപയിൽ കുറയാത്തതും അമ്പതിനായിരം രൂപ വരെ ഉയരാവുന്നതുമായ പിഴയോ അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടും കൂടിയോ നൽകാമെന്നത് വകുപ്പ് 29 ന്റെ വായനയിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാണ്. രണ്ടാമതും കുറ്റകൃത്യം ചെയ്താൽ, മൂന്ന് വർഷം വരെ നീളാവുന്ന തടവോ പതിനയ്യായിരം രൂപയിൽ കുറയാത്തതും

എഴുപത്തയ്യായിരം രൂപ വരെ ഉയരാവുന്നതുമായ പിഴയോ അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടും കൂടിയോ ആണ് ശിക്ഷ. സിആർപിസിയുടെ വകുപ്പ് 468, കാലപരിധി കഴിഞ്ഞതിന് ശേഷം കോടതി ഒരു കുറ്റകൃത്യം പരിഗണിക്കുന്നതിനെ വിലക്കുന്നു. അതിന്റെ ഉപവകുപ്പ് (2)(സി) പ്രകാരം, കുറ്റകൃത്യത്തിന് ഒരു വർഷത്തിൽ കുറയാത്തതും മൂന്ന് വർഷത്തിൽ കൂടാത്തതുമായ തടവ് ശിക്ഷ ലഭിക്കാവുന്നതാണെങ്കിൽ, കാലപരിധി മൂന്ന് വർഷമാണ്. സിആർപിസിയുടെ വകുപ്പ് 469 'കാലപരിധിയുടെ കാലയളവ് ആരംഭിക്കുന്നത്' എപ്പോഴാണ് എന്നതിനെക്കുറിച്ചാണ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത്. പ്രസ്തുത വ്യവസ്ഥ പ്രകാരം, ഒരു കുറ്റവാളിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാലപരിധി എന്നത് കുറ്റകൃത്യം നടന്ന തീയതി മുതലോ, കുറ്റകൃത്യം മൂലം ബാധിക്കപ്പെട്ട വ്യക്തിക്കോ ഏതെങ്കിലും പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥനോ കുറ്റകൃത്യം ചെയ്തതായി അറിയാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ അത്തരം കുറ്റകൃത്യം ആ വ്യക്തിയുടെയോ ഏതെങ്കിലും പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെയോ അറിവിൽ വരുന്ന ആദ്യ ദിവസം മുതലോ അത് ആരംഭിക്കും, ഇവയിൽ ഏതാണ് ആദ്യം വരുന്നത് എന്നത് കണക്കിലെടുക്കും. [ഖണ്ഡിക 9][357-C-H]

2. നിലവിലെ കേസിൽ പരാതിക്കാരന് ലുധിയാനയിലെ കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിൽ നിന്ന് 14.03.2011 ന് പരിശോധനാ റിപ്പോർട്ട് ലഭിച്ചു വെന്നതിൽ തർക്കമില്ല. പരാതി 25.03.2014 ന് സമർപ്പിച്ചു, അത് 14.03.2011 മുതലുള്ള മൂന്ന് വർഷത്തിന് അപ്പുറമായിരുന്നു. വസ്തുതകളുടെ നിർണായക തെളിവായ, കേന്ദ്ര കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിൽ നിന്നുള്ള തുടർ റിപ്പോർട്ട് 09.12.2011 നാണ് ലഭിച്ചത് എന്നും അതിനാൽ പരാതി നൽകിയത് സമയപരിധിക്കുള്ളിലാണ് എന്നതുമാണ് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഏക വാദം. അത്തരമൊരു വാദം ബോധ്യമാകുന്നതല്ല. നിയമപ്രകാരമുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ അനുസരിച്ച്, അതായത് 1968 ലെ കീടനാശിനി നിയമവും അതിനു കീഴിൽ നിർമിച്ച ചട്ടങ്ങളും പ്രകാരം ലുധിയാനയിലെ കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറി എന്നത് റിപ്പോർട്ട് നൽകാൻ യോഗ്യമായ അതോറിറ്റിയാണ്. 10.02.2011 ന് സാംപിൾ ശേഖരിച്ചതിനു ശേഷം 17.02.2011 ന് അവിടേക്കാണ് സാമ്പിൾ അയച്ചത്, കൂടാതെ അവിടെ നിന്ന് വിശകലന റിപ്പോർട്ട് 14.03.2011 ന് ലഭിച്ചു, അതിനാൽ പ്രസ്തുത തീയതിയാണ് കാലപരിധിയുടെ കാലയളവ് ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള നിർണായക തീയതിയായി കാണാനാകുക. 14.03.2011 ന് ലഭിച്ച പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ട് പ്രകാരം സാമ്പിളിലെ ആക്ടിവ് ഘടകം 34.70% മാത്രമായിരുന്നു, ലേബലിലെ 40% എന്ന പ്രഖ്യാപനത്തിന് വിരുദ്ധമാണിത്. കുറ്റാരോപിതൻ ചെയ്തതായി ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന കുറ്റകൃത്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞ തീയതിയാണിതെന്നത് വ്യക്തമാണ്. തുടർന്ന് കുറ്റാരോപിതന്റെ ഭാഗത്തു നിന്ന് അഭ്യർത്ഥന ഉണ്ടായി എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രമാണ്, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 24(4) പ്രകാരം നിർദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ സാംപിൾ പിന്നീട് കേന്ദ്ര കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിലേക്ക് അയച്ചത്. അതിന്റെ റിപ്പോർട്ട് 09.12.2011 ന് ലഭിച്ചു. 09.12.2011 ന് അത്തരമൊരു വിശകലന റിപ്പോർട്ട് ലഭിച്ചുവെന്നത് പ്രസ്തുത തീയതിയിൽ കാലപരിധിയുടെ കാലയളവ് ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാനമാകില്ല. ലുധിയാനയിലെ കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിൽ നിന്ന് 14.03.2011 ന് ലഭിച്ച വിശകലന റിപ്പോർട്ട് തന്നെ പരാതിയിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുപോലെ തെറ്റായ ബ്രാൻഡിംഗിനെ

സൂചിപ്പിക്കുന്നു; അതിനാൽ, സിർപിസി വകുപ്പ് 469 പ്രകാരമുള്ള കാലപരിധിയുടെ കാലയളവ് 14.03.2011 മുതലാണ് ആരംഭിക്കുക. അതിനാൽ, ഫയൽ ചെയ്ത പരാതി കാലപരിധി പിന്നിട്ടതിനാൽ തടയപ്പെടേണ്ടതാണ്. പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ കാലപരിധി പിന്നിട്ടതിനാൽ തടയപ്പെടേണ്ട അത്തരം ഒരു പരാതിയിൽ നടപടികൾ തുടരാൻ അനുവദിക്കുന്നത് നിയമപ്രക്രിയയുടെ ദുരുപയോഗമല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. [ഖണ്ഡിക 10][358-A-G]

ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ അധികാരിത: 2021 ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 749.

2020 ലെ സിആർഎം-എം നമ്പർ 1162 ൽ ചണ്ഡീഗഡിലെ പഞ്ചാബ്-ഹരിയാന ഹൈക്കോടതിയുടെ 12.05.2020 ലെ വിധിയിൽ നിന്നും ഉത്തരവിൽ നിന്നും.

ഹരു കൃഷ്ണകുമാർ, സിദ്ധാർത്ഥ് ലൂത്ര, എസ്. ഹരിഹരൻ, നിതിൻ തട്ടായ്, ശ്രീമതി ജയ്കൃതി എസ്. ജഡേജ, സ്നേഹ രവി അയ്യർ എന്നിവർ അപ്പീൽവാദികൾക്കായി ഹാജരായി.

ജസ്പ്രീത് ഗോഗിയ, മന്ദാകിനി സിംഗ്, കരൺവീർ ഗോഗിയ, ശിവാംഗി സിംഗാൾ, അഷിമ മണ്ട്ല എന്നിവർ എതിർകക്ഷികൾക്കായി ഹാജരായി.

കോടതിയുടെ വിധി പുറപ്പെടുവിച്ചത് **ജസ്റ്റിസ് ആർ. സുഭാഷ് റെഡ്ഡി**

1. അനുമതി നൽകി.

2. ചണ്ഡീഗഢിലെ പഞ്ചാബ് & ഹരിയാന ഹൈക്കോടതി 12.05.2020 ൽ പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവിൽ അതൃപ്തി പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഈ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ ഫയൽ ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. മേൽപ്പറഞ്ഞ ഉത്തരവിലൂടെ, സിആർഎം-എം നമ്പർ 1162-2020 (ഒ&എം)-ലെ അപ്പീൽവാദികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഹർജി ഹൈക്കോടതി തള്ളിക്കളഞ്ഞു. 1968-ലെ കീടനാശിനി നിയമത്തിലെ (ഇനി മുതൽ 'നിയമം' എന്ന് പരാമർശിക്കപ്പെടുന്നു) വകുപ്പ് 29 പ്രകാരം ശിക്ഷാർഹമായതും 3(കെ)(I), 17, 18, 33 വകുപ്പുകൾ 1971-ലെ കീടനാശിനി ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 27(5)-നോടൊപ്പം ചേർത്തു വായിക്കുന്നതു പ്രകാരം വരുന്നതുമായ കുറ്റകൃത്യം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട്, അമൃത്സറിലെ അട്ടാരിയിലുള്ള ഇൻസെക്ടിസൈഡ് ഇൻസ്പെക്ടറായ രണ്ടാം എതിർകക്ഷി സമർപ്പിച്ച പരാതി നമ്പർ 26 റദ്ദാക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടായിരുന്നു അപ്പീൽവാദികൾ ഹൈക്കോടതിയെ സമീപിച്ചിരുന്നത്.

3. 10.02.2011-ന്, അട്ടാരി ജില്ലയിലെ അമൃത്സറിലെ കീടനാശിനി ഇൻസ്പെക്ടർ, അമൃത്സർ ജില്ലയിലെ അട്ടാരിയിൽ റെയിൽവേ റോഡിലുള്ള എം/എസ് നവനീത് സിംഗ് എന്ന സ്ഥാപനത്തിന്റെ പരിസരം പരിശോധിച്ചു. അതിന്റെ ഏക ഉടമസ്ഥൻ ശ്രീ നവനീത് സിംഗിന്റെ സാന്നിധ്യത്തിലായിരുന്നു പരിശോധന. കീടനാശിനികളുടെ നിർമ്മാണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഒന്നാം അപ്പീൽവാദി കമ്പനിയുടെ ഡീലറാണ് എം/എസ് നവനീത് സിംഗ്. പരിശോധനാ ദിവസം, പ്രസ്തുത പരിസരത്ത് വിൽപ്പനയ്ക്കായി 60 ടിന്നുകളിൽ കീടനാശിനി അഥവാ ടൈസോഫോസ് 40% ഇ സി വെച്ചിട്ടുള്ളതായി ഇൻസ്പെക്ടിംഗ് ഓഫീസർ കണ്ടെത്തി. 60 ടിന്നുകളിൽ മൂന്ന്

ടിന്നുകൾ പരിശോധനാ സാമ്പിളുകളായി ഇൻസ്പെക്ടിംഗ് ഓഫീസർ എടുത്തിട്ടുണ്ട്. ലേബലിലെ 40% എന്ന പ്രഖ്യാപനത്തിന് വിരുദ്ധമായി, വിശകലനത്തിനായി അയച്ച സാമ്പിളുകളിൽ 34.70% വരെ മാത്രം ആകിവ് ഘടകം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതായാണ് കണ്ടെത്തിയത്. ഇത് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 3(കെ)(i)-ന്റെ അർത്ഥത്തിൽ വരുന്ന 'തെറ്റായ ബ്രാൻഡിംഗ്' ആണെന്നും അത്തരം ഇനത്തിന്റെ വിൽപ്പന നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 17, 18, 33 എന്നിവ പ്രകാരം ശിക്ഷാർഹമാണെന്നും ആരോപിച്ച്, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി 2014 ലെ പരാതി നമ്പർ 26 അമൃത്സറിലെ ചീഫ് ജുഡീഷ്യൽ മജിസ്ട്രേറ്റിന് മുമ്പാകെ നൽകി. പ്രസ്തുത പരാതിയിൽ, സാമ്പിളുകൾ പിടിച്ചെടുത്ത ഡീലറിനൊപ്പം ആദ്യ അപ്പീൽവാദി കമ്പനി, രണ്ടാം അപ്പീൽവാദി മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, മറ്റ് വ്യക്തികൾ എന്നിവരെ പ്രോസിക്യൂട്ട് ചെയ്യാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നു.

4. പരാതി പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ തന്നെ കാലപരിധി പിന്നിട്ടതാണെന്നും വകുപ്പ് 24 പ്രകാരം നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിച്ചിട്ടില്ലെന്നും ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയാണ് അപ്പീൽവാദികളും മറ്റ് കുറ്റാരോപിതരും പരാതി റദ്ദാക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ട് ഹൈക്കോടതിയെ സമീപിച്ചത്. സാമ്പിളുകൾ പരിശോധിക്കുന്നതിൽ അസാധാരണമായ കാലതാമസം ഉണ്ടായി എന്നതാണ് അപ്പീൽവാദികളുടെ വാദം; അതിനാൽ, വകുപ്പ് 24 പ്രകാരം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള നിർബന്ധിത സമയപരിധി ലംഘിക്കപ്പെട്ടു; തത്ഫലമായി പരാതി റദ്ദാക്കേണ്ടതാണെന്ന് അവർ വാദിക്കുന്നു. കമ്പനിയിൽ ഗുണനിലവാര നിയന്ത്രണത്തിന്റെ ചുമതലയും ഉത്തരവാദിത്തവും നൽകിയിട്ടുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥരെ കുറിച്ച് ആവശ്യമായ അണ്ടർടേക്കിംഗുകൾ അതിനകം ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും അതിനാൽ അപ്പീൽവാദികൾ പ്രോസിക്യൂഷന് വിധേയമാകേണ്ട ബാധ്യതയില്ലെന്നും ആവശ്യമായ വശങ്ങൾ പരിശോധിക്കാതെ അശ്രദ്ധമായാണ് പരാതി ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളതെന്നും അപ്പീൽ വാദികൾ വാദിക്കുന്നു. ക്രിമിനൽ നടപടിക്രമ ചട്ടത്തിലെ (സിആർപിസി) വകുപ്പ് 202 പ്രകാരം നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾ മജിസ്ട്രേറ്റ് പാലിച്ചിട്ടില്ലെന്നും അപ്പീൽവാദികൾ പറയുന്നു. അപ്പീൽവാദികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഹൈക്കോടതി ഹർജി തള്ളിക്കളഞ്ഞെങ്കിലും ഹൈക്കോടതിയുടെ മുമ്പാകെ ഉണ്ടായിരുന്ന നാലാം ഹർജിക്കാരനായ, സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഗോഡൗൺ ഇൻചാർജിനെതിരായ നടപടികൾ റദ്ദാക്കി.

5. അപ്പീൽവാദികൾക്കു വേണ്ടി ശ്രീമതി ജയ്കൃതി എസ്. ജഡേജയുടെ സഹായത്തോടെ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ എസ്. ഗുരുകൃഷ്ണ കുമാറും പഞ്ചാബ് സംസ്ഥാനത്തിനു വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ ശ്രീമതി ജസ്പ്രീത് ഗോഗിയയും ഉന്നയിച്ച വാദങ്ങൾ ഈ കോടതി വിശദമായി കേട്ടു.

6. ഡീലറിൽ നിന്ന് സാമ്പിളുകൾ എടുത്തത് 10.02.2011 ന് ആണെന്നും അവ 17.02.2011-ന് ലുധിയാനയിലെ കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിലേക്ക് അയച്ചതായും വിശകലന റിപ്പോർട്ട് 14.03.2011-ന് ലുധിയാനയിലെ കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിൽ നിന്ന് ലഭിച്ചതായും അപ്പീൽവാദികൾക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ ഗുരുകൃഷ്ണ കുമാർ അപവാദിത ഉത്തരവിന്റെ 10-ാം പേജ് പരാമർശിച്ചുകൊണ്ട് ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. കൂടാതെ, അപ്പീൽ

വാദി–ഉൽപ്പാദകനും അതിന്റെ ഭാരവാഹികൾക്കും ആവശ്യമായ കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസ് നൽകിയ ശേഷം, 15.04.2011 നാണ് അവർ രണ്ടാമത്തെ സാമ്പിൾ പുനർവിശകലനത്തിനായി അയക്കണമെന്ന് അഭ്യർത്ഥിച്ച് ഒരു കത്ത് നൽകിയത്. ഇതിനാവശ്യമായ ഡിമാൻഡ് ഡ്രാഫ്റ്റ് കുറ്റാരോപിതർ നിക്ഷേപിച്ച ശേഷം, 02.05.2011 ന് രണ്ടാമത്തെ സാമ്പിൾ പുനർവിശകലനത്തിനായി ഫരീദാബാദിലെ കേന്ദ്ര കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിലേക്ക് അയച്ചു. ഏറെ വൈകി 09.12.2011 ന് മാത്രമാണ് പുനർവിശകലന റിപ്പോർട്ട് ലഭിച്ചതെന്നും ഇത് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 24(4) ന്റെ വ്യക്തമായ ലംഘനമാണെന്നും അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചു. പരാതിയിൽ ആരോപിക്കപ്പെടുന്നതുപോലെ, തെറ്റായ ബ്രാൻഡിംഗ് കുറ്റത്തിന് പരമാവധി ശിക്ഷ രണ്ട് വർഷം വരെ തടവോ പതിനായിരം രൂപയിൽ കുറയാത്ത പിഴയോ അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടും കൂടിയോ ആണെന്ന് നിയമത്തിലെ പ്രസക്തമായ വ്യവസ്ഥകളിൽ പരാമർശിക്കുന്നു. അത്തരം കേസുകളിൽ പരാതി നൽകുന്നതിനുള്ള പരിധി കുറ്റകൃത്യം നടന്ന തീയതി മുതലുള്ള മൂന്ന് വർഷമാണെന്നും അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. ലുധിയാനയിലെ കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയുടെ വിശകലന റിപ്പോർട്ട് തീയതി മുതൽ കണക്കാക്കിയാൽ പരാതി സമർപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മൂന്നുവർഷത്തെ കാലപരിധി 14.03.2014 വരെ മാത്രമായിരുന്നു; പരാതി 25.03.2014 നാണ് ഫയൽ ചെയ്തത് എന്നതിനാൽ അത് കാലപരിധി പിന്നിട്ടതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഹൈക്കോടതി അത് ശരിയായ വീക്ഷണകോണിൽ പരിഗണിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം വാദിക്കുന്നു. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 24 പ്രകാരമുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ പരാമർശിച്ചുകൊണ്ട്, രണ്ടാമത്തെ റിപ്പോർട്ടിനുള്ള സമയപരിധിയും നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണെന്നും സാമ്പിൾ അയച്ച തീയതി മുതലുള്ള മുപ്പത് ദിവസത്തിൽ ഈ റിപ്പോർട്ടുകൾ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണെന്നും അദ്ദേഹം വാദം സമർപ്പിച്ചു. ഫരീദാബാദിലെ കേന്ദ്ര കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയുടെ റിപ്പോർട്ട് ഏഴ് മാസം വൈകി, ഇത് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 24(4) ന്റെ വ്യക്തമായ ലംഘനമാണ്. സമൻസ് പുറപ്പെടുവിക്കുമ്പോൾ, സിആർപിസി വകുപ്പ് 202 പ്രകാരം വിഭാവനം ചെയ്ത നടപടിക്രമം മജിസ്ട്രേറ്റ് പാലിച്ചില്ലെന്നും അദ്ദേഹം വാദിക്കുന്നു.

7. മറുവശത്ത്, സംസ്ഥാനത്തിനുവേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷക ശ്രീമതി ജസ്പ്രീത് ഗോഗിയ, അപ്പീൽവാദികളുടെ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകന്റെ വിവിധ വാദങ്ങളെ നിരാകരിക്കുന്നു. ലുധിയാനയിലെ കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിൽ നിന്നുള്ള വിശകലനത്തിന്റെ ആദ്യ റിപ്പോർട്ട് 14.03.2011 ന് ലഭിച്ചെങ്കിലും മറ്റൊരു സാമ്പിൾ ഫരീദാബാദിലെ കേന്ദ്ര കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിലേക്ക് അയയ്ക്കാൻ അപ്പീൽവാദികൾ അഭ്യർത്ഥിച്ചുവെന്നും, ഡിമാൻഡ് ഡ്രാഫ്റ്റ് നിക്ഷേപിച്ച ശേഷം 02.05.2011 ന് അത് യഥാവിധി അയച്ചുവെന്നും രണ്ടാമത്തെ സാമ്പിളിന്റെ പുനർ വിശകലന റിപ്പോർട്ട് ഫരീദാബാദിലെ കേന്ദ്ര കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിൽ നിന്ന് 09.12.2011 ന് ലഭിച്ചുവെന്നും അവർ അറിയിക്കുന്നു. അത്തരം രണ്ടാമത്തെ സാമ്പിളിന്റെ റിപ്പോർട്ട് നിർണായക തെളിവായിരിക്കുമെന്ന് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 24(4) പരാമർശിച്ചുകൊണ്ട് അവർ വാദിച്ചു. അതിനാൽ, പരാതി കാലപരിധി പിന്നിട്ടതിനാൽ തടയേണ്ടതാണെന്ന് പറയാനാവില്ലെന്നും നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 24(4) പ്രകാരമുള്ള കാലപരിധി

പാലിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും ഫയൽ ചെയ്ത പരാതി കാലപരിധിയോ സിആർപിസി വകുപ്പ് 202 പ്രകാരമുള്ള നടപടിക്രമങ്ങളോ ലംഘിച്ചിട്ടില്ലെന്നും അവർ പറഞ്ഞു.

8. ഈ കോടതി കക്ഷികൾക്കായുള്ള അഭിഭാഷകരുടെ വാദങ്ങൾ കേൾക്കുകയും, അപവാദിത ഉത്തരവും രേഖയിൽ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള മറ്റ് കാര്യങ്ങളും പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്തു.

9. 10.02.2011 ന് ഡീലറിൽ നിന്ന് സാമ്പിൾ എടുത്തതിന് ശേഷം 14.03.2011 ന് ലുധിയാനയിലെ കീടനാശിനി പരിശോധന ലബോറട്ടറിയിൽ നിന്ന് വിശകലന റിപ്പോർട്ട് ലഭിച്ചു എന്ന തർക്കമില്ലാത്ത വസ്തുത കണക്കിലെടുത്ത്, ഫയൽ ചെയ്ത പരാതി കാലപരിധി പിന്നിട്ടതിനാൽ തടയേണ്ടതാണ് എന്ന് ഈ കോടതി ഉറച്ചു വിശ്വസിക്കുന്നു. ലുധിയാനയിലെ കീടനാശിനി പരിശോധന ലബോറട്ടറിയിൽ നിന്ന് 14.03.2011 ന് ഇൻസ്പെക്ടർക്ക് റിപ്പോർട്ട് ലഭിച്ചു എന്നതിൽ തർക്കമില്ല. നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 29 'കുറ്റകൃത്യങ്ങളും ശിക്ഷയും' കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നു. കീടനാശിനി ഉൽപ്പന്നത്തിന്റെ ലേബലിൽ ടൈസോഫോസ് 40% ഇ സി എന്നു തെറ്റായി നൽകിയെന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അപ്പീൽവാദികളെ പ്രോസിക്യൂട്ട് ചെയ്യണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടു. സാമ്പിൾ പരിശോധിച്ചപ്പോൾ, ലേബലിലെ 40% എന്ന പ്രഖ്യാപനത്തിന് വിരുദ്ധമായി 34.70% വരെ മാത്രം ആക്ടിവ് ഘടകങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതായാണ് കണ്ടെത്തിയത് എന്നതാണ് പരാതിയിലെ ആരോപണം. അതിനാൽ, ഇത് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 3(കെ)(I) ന്റെ അർത്ഥത്തിൽ 'തെറ്റായ ബ്രാൻഡിംഗ്' കേസാണ്, കൂടാതെ അത്തരത്തിൽ തെറ്റായി ബ്രാൻഡ് ചെയ്ത ഇനം വിൽക്കുന്നത് നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 29 പ്രകാരം ശിക്ഷാർഹമായതും 17, 18, 33 എന്നീ വകുപ്പുകളുടെ ലംഘനവുമാണ്. ആദ്യ തവണ ഈ കുറ്റകൃത്യം ചെയ്യുന്നയാൾക്ക് രണ്ടു വർഷം വരെ തടവോ പതിനായിരം രൂപയിൽ കുറയാത്തതും അമ്പതിനായിരം രൂപ വരെ ഉയരാവുന്നതുമായ പിഴയോ അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടും കൂടിയോ നൽകാമെന്നത് വകുപ്പ് 29 ന്റെ വായനയിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാണ്. രണ്ടാമതും കുറ്റകൃത്യം ചെയ്താൽ, മൂന്ന് വർഷം വരെ നീളാവുന്ന തടവോ പതിനയ്യായിരം രൂപയിൽ കുറയാത്തതും എഴുപത്തയ്യായിരം രൂപ വരെ ഉയരാവുന്നതുമായ പിഴയോ അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടും കൂടിയോ ആണ് ശിക്ഷ. സിആർപിസിയുടെ വകുപ്പ് 468, കാലപരിധി കഴിഞ്ഞതിന് ശേഷം കോടതി ഒരു കുറ്റകൃത്യം തിരിച്ചറിയുന്നതിനെ വിലക്കുന്നു. അതിന്റെ ഉപവകുപ്പ് (2)(സി) പ്രകാരം, കുറ്റകൃത്യത്തിന് ഒരു വർഷത്തിൽ കുറയാത്തതും മൂന്ന് വർഷത്തിൽ കൂടാത്തതുമായ തടവ് ശിക്ഷ ലഭിക്കാവുന്നതാണെങ്കിൽ, കാലപരിധി മൂന്ന് വർഷമാണ്. സിആർപിസിയുടെ വകുപ്പ് 469 'കാലപരിധിയുടെ കാലയളവ് ആരംഭിക്കുന്നത്' എപ്പോഴാണ് എന്നതിനെക്കുറിച്ചാണ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത്. പ്രസ്തുത വ്യവസ്ഥ പ്രകാരം, ഒരു കുറ്റവാളിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാലപരിധി എന്നത് കുറ്റകൃത്യം നടന്ന തീയതി മുതലോ, കുറ്റകൃത്യം മൂലം ബാധിക്കപ്പെട്ട വ്യക്തിക്കോ ഏതെങ്കിലും പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥനോ അപ്പോൾ കുറ്റകൃത്യം ചെയ്തതായി അറിവില്ലായെങ്കിൽ അത്തരം കുറ്റകൃത്യം ആ വ്യക്തിയുടെയോ ഏതെങ്കിലും പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെയോ അറിവിൽ വരുന്ന ആദ്യ ദിവസം മുതലോ അത് ആരംഭിക്കും, ഇവയിൽ ഏതാണോ ആദ്യം വരുന്നത് അത് കണക്കിലെടുക്കും.

10. നിലവിലെ കേസിൽ പരാതിക്കാരന് ലുധിയാനയിലെ കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിൽ നിന്ന് 14.03.2011 ന് പരിശോധനാ റിപ്പോർട്ട് ലഭിച്ചുവെന്നതിൽ തർക്കമില്ല. പരാതി 25.03.2014 ന് സമർപ്പിച്ചു, അത് 14.03.2011 മുതലുള്ള മൂന്ന് വർഷത്തിന് അപ്പുറമായിരുന്നു. വസ്തുതകളുടെ നിർണായക തെളിവായ, കേന്ദ്ര കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിൽ നിന്നുള്ള ഇടർ റിപ്പോർട്ട് 09.12.2011 നാണ് ലഭിച്ചത് എന്നും അതിനാൽ പരാതി നൽകിയത് സമയപരിധിക്കുള്ളിലാണ് എന്നതുമാണ് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഏക വാദം. സംസ്ഥാനത്തിന് വേണ്ടി ഉയർത്തിയ അത്തരമൊരു വാദം ഈ കോടതിക്ക് ബോധ്യമാകുന്നില്ല. കുറ്റകൃത്യം നടന്ന തീയതി മുതലോ അറിഞ്ഞ തീയതി മുതലോ കാലപരിധിയുടെ കാലയളവ് ആരംഭിക്കുമെന്ന് സിആർപിസി വകുപ്പ് 469-ന്റെ ഭാഷയിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാണ് എന്നിരിക്കെ, ഫരീദാബാദിലെ കേന്ദ്ര കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയുടെ റിപ്പോർട്ട് ലഭിച്ച തീയതി മുതൽ മാത്രം കാലപരിധിയുടെ കണക്കുകൂട്ടൽ നടത്തേണ്ട കാര്യമില്ല.നിയമപ്രകാരമുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ അനുസരിച്ച്, അതായത് 1968 ലെ കീടനാശിനി നിയമവും അതിനു കീഴിൽ നിർമിച്ച ചട്ടങ്ങളും പ്രകാരം ലുധിയാനയിലെ കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറി എന്നത് റിപ്പോർട്ട് നൽകാൻ യോഗ്യമായ അതോറിറ്റിയാണ്. 10.02.2011 ന് സാംപിൾ ശേഖരിച്ചതിനു ശേഷം 17.02.2011 ന് അവിടേക്കാണ് സാമ്പിൾ അയച്ചത്, കൂടാതെ അവിടെ നിന്ന് വിശകലന റിപ്പോർട്ട് 14.03.2011 ന് ലഭിച്ചു, അതിനാൽ പ്രസ്തുത തീയതിയാണ് കാലപരിധിയുടെ കാലയളവ് ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള നിർണായക തീയതിയായി കാണാനാകുക. 14.03.2011 ന് ലഭിച്ച പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ട് പ്രകാരം സാമ്പിളിലെ ആക്ടിവ് ഘടകം 34.70% മാത്രമായിരുന്നു, ലേബലിലെ 40% എന്ന പ്രഖ്യാപനത്തിന് വിരുദ്ധമാണിത്. കുറ്റാരോപിതൻ ചെയ്തതായി ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന കുറ്റകൃത്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞ തീയതിയാണിതെന്നത് വ്യക്തമാണ്. തുടർന്ന് കുറ്റാരോപിതന്റെ ഭാഗത്തു നിന്ന് അഭ്യർത്ഥന ഉണ്ടായി എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രമാണ്, നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 24(4) പ്രകാരം നിർദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ സാംപിൾ പിന്നീട് കേന്ദ്ര കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിലേക്ക് അയച്ചത്. അതിന്റെ റിപ്പോർട്ട് 09.12.2011 ന് ലഭിച്ചു. 09.12.2011 ന് അത്തരമൊരു വിശകലന റിപ്പോർട്ട് ലഭിച്ചുവെന്നത് പ്രസ്തുത തീയതിയിൽ കാലപരിധിയുടെ കാലയളവ് ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാനമാകില്ല. ലുധിയാനയിലെ കീടനാശിനി പരിശോധനാ ലബോറട്ടറിയിൽ നിന്ന് 14.03.2011 ന് ലഭിച്ച വിശകലന റിപ്പോർട്ട് തന്നെ പരാതിയിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുപോലെ തെറ്റായ ബ്രാൻഡിംഗിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു; അതിനാൽ, സിർപിസി വകുപ്പ് 469 പ്രകാരമുള്ള കാലപരിധിയുടെ കാലയളവ് 14.03.2011 മുതലാണ് ആരംഭിക്കുക. ആ വീക്ഷണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഫയൽ ചെയ്ത പരാതി കാലപരിധി പിന്നിട്ടതിനാൽ തടയപ്പെടേണ്ടതാണ് എന്ന വ്യക്തമായ നിലപാടാണ് ഈ കോടതിക്കുള്ളത്. പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ കാലപരിധി പിന്നിട്ടതിനാൽ തടയപ്പെടേണ്ട അത്തരം ഒരു പരാതിയിൽ നടപടികൾ തുടരാൻ അനുവദിക്കുന്നത് നിയമപ്രക്രിയയുടെ ദുരുപയോഗമല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. പരാതി തള്ളിക്കളയുന്നതിനെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനായി അഭിഭാഷകൻ മറ്റ് കാരണങ്ങളും ഉന്നയിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, സമർപ്പിച്ച പരാതി കാലപരിധി പിന്നിട്ടതിനാൽ

തടയേണ്ടതാണെന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാദം അംഗീകരിക്കാൻ ഈ കോടതി നിർബന്ധിതമായതിനാൽ, ഉന്നയിക്കപ്പെട്ട മറ്റ് കാരണങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമില്ല.

11. മുകളിൽ പറഞ്ഞ കാരണങ്ങളാൽ, ഈ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ അനുവദനീയമാണ്. ചണ്ഡീഗഡിലെ പഞ്ചാബ് & ഹരിയാന ഹൈക്കോടതി സിആർഎം-എം നമ്പർ 1162-2020 (ഒ&എം)-ൽ 12.05.2020-ൽ പാസാക്കിയ അപവാദിത ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കുന്നു. തൽഫലമായി, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി അമൃത്സറിലെ ചീഫ് ജുഡീഷ്യൽ മജിസ്ട്രേറ്റിന് മുമ്പാകെ സമർപ്പിച്ച 25.03.2014-ലെ പരാതി നമ്പർ 26 റദ്ദാക്കിയിരിക്കുന്നു.

അപ്പീൽ അനുവദിച്ചു.